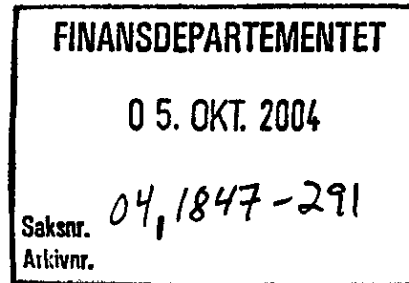

Jnr.: 395/2004/GM/smr/119.0

Sortland, 4. oktober 2004

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep

0030 OSLO

Høring på skatteoppkreverutvalgets utredning-NOU 2004:12 - Fortsatt kommunal skatteinnkreving - ikke statliggjøring

Sammendrag

Skatteoppkreverutvalget leverte sin innstilling i NOU 2004:12 den 12.mai 2004. Saken er nå ute til høring med høringsfrist 1.oktober. Utvalget leverte delt innstilling. Flertallet i utvalget ville statliggjøre skatteinnkrevningen, mens mindretallet, som var de kommunale representantene i utvalget, mener at lokal skatteinnkreving under kommunalt ansvar fremdeles er den beste løsningen. Finansdepartementet og Skattedirektoratet sine representanter i utvalget har redegjort for hvordan en eventuell statlig skatteinnkrevningsmodell skal utformes. Trolig er denne løsningen i tillegg til statliggjøring, en lite god ordning for skatteinnkrevningen i Norge.

Den statlige organisasjonsmodellen er grunnleggende i strid med de prinsipp som Stortinget har vedtatt for norsk skatteinnkreving, og modellen vil føre både til dårligere rettssikkerhet for skatteyterne og sentralisering.

En god regel er å forandre organisasjoner som ikke fungerer godt. Like viktig, både i offentlig virksomhet og i privat virksomhet, er at en ikke skal forandre organisasjoner som fungerer godt. Dagens organisering av skatteinnkrevningen med lokale skatteoppkrevere i kommunal regi, fungerer svært godt. Å eksperimentere med nye statlige organisasjons-modeller er ikke modernisering av offentlig sektor. Skatteinnkrevningsområdet er et lite egnet område å eksperimentere på fordi en resultatforverring på 0,5% i innbetalte skatter, utgjør mellom 1,5-2 milliarder lavere inntekter på landsbasis.

Bakgrunn

Etter nesten 40 års utredning fastsatte Stortinget dagens skattebetalingsordning. Ordningen, som kom på plass i perioden 1957-1965, har som bærende prinsipp at samme instans ikke både skal fastsette skatten (gjennomføre likning) og kreve inn skatten. Stortinget har bestemt at dette prinsippet skal gjennomføres ved at de statlige likningskontorene fastsetter skatten gjennom likning og de kommunale skatteoppkreverkontorene krever inn skatten. Den norske skattebetalingsordningen er derfor basert på en klar og entydig arbeidsdeling mellom likningskontorene og skatteoppkreverne.

Dagens ordning er robust og effektiv. Det er dokumentert at den norske skattebetalingsordningen kan vise til et resultat i verdensklasse med løsningsgrad på mellom 99 og 100 % av utlikna skatt. Resultatet kan kanskje bli enda bedre og løsningene mer kostnadseffektive med noen av forbedringsforslagene som utvalget lister opp, men dette kan også skje innenfor dagens modell med kommunal innføring.

Vurdering

Regionrådet finner grunnlag for å hevde at staten sin skisserte organisasjonsmodell ikke er god for den veletablerte skattebetalingsordningen i Norge. Modellen kan trolig føre til at:

- Skatteoppkreverkontorene blir redusert til statlige regionale tvangsinnkrevingskontor.
- Skatteinnkrevingen blir sentralisert.
- Redusert rettssikkerhet.
- Redusert brukervennlighet for innbyggerne.

Denne statlige modellen er ukjent og en unorsk måte å drive skatteinnkreving på. Den fører til stor avstand og dårlig kommunikasjon mellom skatteyter og skatteoppkrever, og det grunnleggende kravet om rettssikkerhet for skille mellom fastsetting av kravet og innkreving av kravet, er ikke lenger oppfylt.

Flertallet i utvalget sitt forslag vedrørende organisering, fører til at skatteoppkreverkontorene blir omdannet til regionale tvangsinnkrevingskontor, som bare arbeider med tvangsinnkreving av skatter og avgifter. I dagens kommunale organisasjonsmodell er tvangsinnkreving en av flere andre oppgaver. Av andre oppgaver har vi betalingsentral for frivillig skattebetaling, informasjonsvirksomhet overfor arbeidsgivere og skatteytere og vi skal utføre arbeidsgiverkontroll, mao vi utfører alle skatteinnbetalingsfunksjoner.

I det statlige organisasjonsforslaget blir kontorene bare tvangsinnkrevingskontor, og det vanskeliggjør god dialog mellom skatteyter og skatteoppkrever. Det blir også vanskelig å ha fleksibel innkreving slik vi har i dag. Ved en statlig organisering vil en miste evnen til å se en skatteyers situasjon i sammenheng og skatteyterne kan bli kasteballer mellom de ulike offentlige kontor.

Med dagens ordning har vi et skatteoppkreverkontor i hver kommune. Vi har god kommunikasjon og gode resultat. God skatteinnkreving er langt på veg synonymt med god kommunikasjon mellom skatteyter og skatteoppkrever. Hvis den statlige organisasjonsmodellen som er lagt fram blir gjennomført, får vi trolig maksimalt et dusin store tvangsinnkrevingskontor. Dette fører til dårligere tilbud til næringsliv og skatteytere i distriktene, utarming av innkrevingsmiljøene i kommunene og sentralisering av arbeidsplasser.

Utvalget gjennomførte en undersøkelse som viser at mange ansatte på dagens skatteoppkreverkontor også har andre oppgaver knyttet til innkreving av kommunale krav. Over 200 kommuner svarte at skatteinnkrevingen er en del av et større miljø i kommunen. En statliggjøring av oppgava fører til svekket kompetanse på innkrevingsområdet i kommunene, og kommunene i Vesterålen og Lødingen kommune ikke noe unntak her.

Det statlige forslaget til organisasjonsmodell er i strid med Stortinget sin forutsetning om at samme instans ikke både skal fastsette skatten og kreve inn skatten. Dette fordi forslaget legger til grunn at fastsetting (likning) og innkreving av skatten skal utføres av samme kontor.

Gjennom en slik organisering øker trolig risikoen for at innfordringsmessige hensyn blir tatt ved fastsettelse av skatten og fastsettelseshensyn under innkreving. Konsekvensen er redusert rettssikkerhet for skatteyterne.

Løsningsgraden i det norske skattebetalingssystemet er unik. Kommunale skatteoppkrevere klarer å kreve inn mellom 99 og 100 % av all utliknet skatt. Det er dokumentert at de små kontorene har minst like høy løsningsgrad som store kontor. Regionrådet tror derfor det er lite å tjene på en sentralisering av oppgavene.

I en omfattende undersøkelse utført av Norsk Gallup i 2002 gir næringslivet de kommunale skatteoppkreverkontorene vesentlig bedre score enn de sentraliserte, statlige skattekontorene (momsinnkreving) ved målt tilgjengelighet, saksbehandlingstid, osv. Den statlige organisasjonsmodellen som nå blir lagt fram vil føre til ytterligere redusert brukervennlighet, fordi en sentralisering fører til økt avstand mellom skatteytere og skatteoppkrever.

Konklusjon

Vesterålen regionråd tilrår at skatteoppgavene som framgår i NOU 2004:12 fremdeles skal bli utført av kommunene. Regionrådet kan ikke se at en statliggjøring av oppgavene vil gi mer kostnadseffektive løsninger og bedre resultat enn det kommunene oppnår i dag.

Med hilsen

Geir Markussen
Sekretariatsleder

Kopi til: Samarbeidskommunene